

Adéu al migdia: la reforma horària al detall

- Govern i Parlament treballen les bases del canvi: escola fins a les 16 h, comerç fins a les 20 h i s'escurça la pausa per dinar

CRISTINA SEN

06/06/2016

Tots els actors implicats en l'impuls de la reforma horària han entrat ja al terreny de les concrecions. El camí cap a una europeïtzació horària a Catalunya, que busca un equilibri entre els temps de feina i la resta de necessitats vitals, avança en dos fronts. La ponència legislativa al Parlament entra en matèria, alhora que ja hi ha definits els punts per aconseguir un pacte entre la patronal i els sindicats per introduir la reforma a les empreses. Així que s'aprovi la llei començarà el moment de transició cap a aquests "nous horaris" que haurien d'estar totalment en marxa al setembre del 2018.

Els treballs del Parlament i del consell assessor del Govern han establert unes franges horàries de referència en una reforma que busca "alliberar" temps, reduir i avançar la pausa del migdia per encongir la llargària de la jornada laboral i guanyar qualitat de vida. Com s'observa a la informació adjunta, la franja horària en l'àmbit educatiu per a les activitats lectives, extra lectives i extraescolars en general s'establiria de les 8 a les 19 hores; en concret, per a les escoles i instituts un horari lectiu de 8.30 a 16 hores, i a partir d'aquest moment l'espai per a les extraescolars. Els promotors de la reforma horària no veuen de bon ull la jornada compactada als centres educatius.

Pel que fa al comerç, un sector sempre complex a causa de la disparitat d'interessos, el marc referencial d'obertura sobre el qual es treballa és de les 7 a les 20 hores. I, per tal d'aconseguir-ho, el Govern té previst establir mesures que afavoreixin aquest sector.

Sobre els polèmics horaris televisius, el Govern vol que en els mitjans de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals la franja del prime time sigui de 20 a 23 hores. Encara que sembli una obvietat, es deixarà clar que el concepte migdia correspon a la seva hora real: les 12.

Sota el guiatge del Consell Assessor per a la Reforma Horària (CARH), que integra experts de tots els àmbits i diferents sensibilitats, avui dilluns arrenca la setmana dels horaris, l'objectiu de la qual és estendre el debat a la ciutadania, segons explica Fabián Mohedano, un dels principals impulsors de la reforma. Al Parlament, l'objectiu dels diputats és que la proposició de llei, que avança amb el consens de tots els grups, tingui llesta la ponència conjunta el mes de juliol vinent, sempre que altres vicissituds polítiques no interrompin aquesta legislatura. Tot i que hi ha qüestions que no es poden legislar, el fet de tenir un marc referencial legislatiu, indica Mohedano, serà fonamental per empènyer una reforma que requereix també un canvi en la concepció cultural del temps i un treball conjunt.

En l'àmbit de l' Administració catalana, es preveu establir com a horaris de permanència obligada de 9 a 12 hores i de 14 a 15 hores, mentre que la resta de la jornada es repartirà en la franja compresa entre les 7.30 i les 18 hores, al marge dels serveis d'atenció a la ciutadania, que requereixen altres horaris. Es preveu suprimir la pausa de vint minuts per a l'esmorzar, que passaria al moment del dinar i que s'hauria de fer entre les 12 i les 14 hores. O sigui, a les “dues del migdia” tothom estarà de nou treballant.

Encara que la reforma horària no es pot imposar en l'àmbit de l'empresa privada, l'anàlisi que ha fet el Consell de Treball Econòmic i Social (Ctesc), on són presents els sindicats i la patronal, s'està traduint en mesures concretes amb l'objectiu d'arribar a un acord general al juliol. Un àmbit bàsic, ja que l'“anomalia” horària a Catalunya i Es- neix precisament d'unes estructures laborals rígides, llargues i presencialistes. La flexibilitat és la clau, i en aquest sentit es tracta d'introduir les mesures per assolir-la en el marc de les negociacions col·lectives.

Les bases per a l'acord entren en el detall i es proposa de substituir el temps d'esmorzar pel dinar en les feines de cinc o sis hores seguides. Així mateix, es considera que cal incentivar que aquest dinar es faci entre les 12 i les 14 hores i si s'ha de sopar en el lloc de treball que sigui entre les 19 i les 21 hores. En aquesta línia, es considera que per això s'han d'adequar llocs específics a les empreses.

Pel que fa a la jornada, aquest document per aconseguir el consens aposta per regular les borses horàries tant perquè les empreses les puguin utilitzar en funció de les seves necessitats productives, com perquè els treballadors hi puguin recórrer per facilitar la conciliació.

Així mateix, si el sector ho permet, s'afavoreix la jornada contínua o compactada, o en tot cas reduir la pausa del dinar. Aquest és un dels elements centrals per “alliberar” temps i permetre de forma senzilla i pràctica sortir abans de la feina .

També s'hauria d'introduir, en les empreses en les quals sigui possible, flexibilitat en l'horari d'entrada i de sortida, compensable al llarg de la setmana. I en aquesta aposta per la flexibilitat també es considera positiu establir una franja horària de presència física obligatòria i una altra de flexible. En el document que es treballa per firmar ben aviat se subratlla que la reforma horària millorarà l'eficiència i la competitivitat del conjunt del sistema econòmic, encara que no es pot aplicar de forma uniforme a causa de les diferents característiques de cada sector.

Així es va posant fil a l'agulla i ja es pot observar que tots els actors implicats –els promotors, els grups parlamentaris, el Govern– estan establint un marc ample i flexible d'aplicació. No es tracta d'anar-se'n a dormir a les 23 hores per decret, i bona mostra d'això és que la franja horària que es considera establir per a l'àmbit del lleure és de 6 a 2.30 hores.

Des de fa unes dècades, els canvis econòmics i socials han posat sobre la taula el debat sobre l'organització del temps, especialment aquí, atesa l'especial asincronia entre els horaris i les necessitats vitals. No es parla de conciliar en termes exclusivament familiars, sinó de con-ciliar amb un altre tipus de vi-des malgrat que la crisi hagi tornat a minvar els drets dels treballadors.

La llei, assenyalen els seus impulsors, beneficiarà especialment els nens, els treballadors i les dones (que encara són les que carreguen el pes de la conciliació).

Com s'haurà observat, en aquests treballs que es comencen a concretar no s'aborda el tema del canvi de fus horari. No és competència de la Generalitat, però tampoc no sembla que els impulsors consideren que avançar una hora a Catalunya i posar l'"horari de Londres" sigui la millor solució.